

RÁMCOVÁ DOHODA
O PARTNERSTVE A SPOLUPRÁCI
MEDZI EURÓPSKOU ÚNIOU
A JEJ ČLENSKÝMI ŠTÁTMI NA JEDNEJ STRANE
A FILIPÍNSKOU REPUBLIKOU NA DRUHEJ STRANE

EURÓPSKA ÚNIA, ďalej len „Únia“,

a

BELGICKÉ KRÁĽOVSTVO,

BULHARSKÁ REPUBLIKA,

ČESKÁ REPUBLIKA,

DÁNSKE KRÁĽOVSTVO,

SPOLKOVÁ REPUBLIKA NEMECKO,

ESTÓNSKA REPUBLIKA,

ÍRSKO,

HELÉNSKA REPUBLIKA,

ŠPANIELSKÉ KRÁĽOVSTVO,

FRANCÚZSKA REPUBLIKA,

TALIANSKA REPUBLIKA,

CYPERSKÁ REPUBLIKA,

LOTYŠSKÁ REPUBLIKA,

LITOVSKÁ REPUBLIKA,

LUXEMBURSKÉ VEĽKOVODSTVO,

MAĎARSKÁ REPUBLIKA,

MALTA,

HOLANDSKÉ KRÁĽOVSTVO,

RAKÚSKA REPUBLIKA,

POĽSKÁ REPUBLIKA,

PORTUGALSKÁ REPUBLIKA,

RUMUNSKO,

SLOVINSKÁ REPUBLIKA,

SLOVENSKÁ REPUBLIKA,

FÍNSKA REPUBLIKA,

ŠVÉDSKE KRÁĽOVSTVO,

SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO VEĽKEJ BRITÁNIE A SEVERNÉHO ÍRSKA,

zmluvné strany Zmluvy o Európskej únii, ďalej len „členské štáty“

na jednej strane a

FILIPÍNSKA REPUBLIKA, ďalej len „Filipíny“,

na druhej strane,

ďalej len „zmluvné strany“,

BERÚC DO ÚVAHY tradičné priateľské väzby medzi zmluvnými stranami a úzke historické, politické a hospodárske putá, ktoré ich spájajú,

KEĎŽE zmluvné strany pripisujú osobitný význam komplexnému charakteru svojich vzájomných vzťahov,

KEĎŽE zmluvné strany považujú túto dohodu za súčasť širších vzťahov medzi nimi, tvorených okrem iného dohodami, na ktorých sa obidve strany zúčastňujú,

OPĀTOVNE POTVRDZUJÚC záväzok zmluvných strán dodržiavať demokratické zásady a ľudské práva, ktoré sú zakotvené vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv Organizácie Spojených národov a iných príslušných medzinárodných nástrojoch týkajúcich sa ľudských práv, ktorých sú zmluvnými stranami,

OPĀTOVNE POTVRDZUJÚC svoju oddanosť zásadám právneho štátu a dobrej správy vecí verejných, ako aj túžbu podporovať hospodársky a sociálny pokrok svojich národov,

OPÄTOVNE POTVRDZUJÚC svoju túžbu prehĺbiť spoluprácu v záujme medzinárodnej stability, spravodlivosti a bezpečnosti s cieľom podporiť udržateľný sociálny a hospodársky rozvoj, odstránenie biedy a dosiahnutie rozvojových cieľov tisícročia,

KEĎŽE zmluvné strany považujú terorizmus za hrozbu pre celosvetovú bezpečnosť a želajú si zintenzívniť dialóg a spoluprácu v boji proti terorizmu, pričom plne zohľadňujú globálnu stratégiu Organizácie Spojených národov pre boj proti terorizmu a príslušné nástroje Bezpečnostnej rady OSN (BR OSN), najmä rezolúcie BR OSN 1373, 1267, 1822 a 1904,

VYJADRUJÚC svoju plnú odhodlanosť predchádzať všetkým formám terorizmu, bojovať proti nim a vytvoriť efektívne medzinárodné nástroje na jeho odstránenie,

KEĎŽE zmluvné strany opätovne potvrdzujú, že účinné protiteroristické opatrenia a ochrana ľudských práv by sa mali navzájom dopĺňať a posilňovať,

UZNÁVAJÚC potrebu posilniť a rozšíriť spoluprácu v boji proti zneužívaniu drog a nelegálnemu obchodovaniu s nimi vzhľadom na závažné hrozby, ktoré predstavujú pre medzinárodný mier, bezpečnosť, stabilitu a hospodársky rozvoj,

UZNÁVAJÚC, že najzávažnejšie zločiny vyvolávajúce medzinárodné obavy v oblasti medzinárodného humanitárneho práva, ako sú genocída a iné zločiny proti ľudskosti, by nemali zostať nepotrestané a že v záujme posilnenia medzinárodného mieru a spravodlivosti by sa malo zabezpečiť trestné stíhanie týchto zločinov,

KEĎŽE zmluvné strany zastávajú spoločný názor, že šírenie zbraní hromadného ničenia a ich nosičov znamená vážnu hrozbu pre medzinárodnú bezpečnosť a želajú si posilniť dialóg a spoluprácu v tejto oblasti, prijatie rezolúcie BR OSN 1540 konsenzom vyzdvihuje záväzok celého medzinárodného spoločenstva bojovať proti šíreniu zbraní hromadného ničenia,

UVEDOMUJÚC SI, že nelegálny obchod s ručnými a ľahkými zbraňami vrátane ich munície, nedostatočná správa, neprimerane zabezpečené zásoby a nekontrolované šírenie naďalej predstavujú závažnú hrozbu pre medzinárodný mier, bezpečnosť a rozvoj,

UVEDOMUJÚC SI význam Dohody o spolupráci medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a členskými krajinami Združenia národov juhovýchodnej Ázie zo 7. marca 1980 a následných prístupových protokolov,

UVEDOMUJÚC SI dôležitosť posilňovania existujúcich vzťahov medzi zmluvnými stranami s cieľom prehĺbiť spoluprácu medzi nimi, a ich spoločnú vôľu konsolidovať, prehĺbovať a diverzifikovať vzájomné vzťahy v oblastiach spoločného záujmu na základe rovnosti, nediskriminácie a prihliadania na prírodné prostredie a vzájomný prospech,

UVEDOMUJÚC SI význam dialógu a spolupráce medzi Združením národov juhovýchodnej Ázie (ASEAN) a Európskou úniou,

VYJADRUJÚC svoje odhodlanie presadzovať trvalo udržateľný rozvoj vrátane ochrany životného prostredia a účinnej spolupráce v rámci boja proti zmene klímy,

ZDÔRAZŇUJÚC význam posilnenej spolupráce v oblasti spravodlivosti a bezpečnosti,

UVEDOMUJÚC SI svoj záväzok viesť všestranný dialóg a spolupracovať pri podpore migrácie a rozvoja, ako aj pri podpore a zavádzaní medzinárodne uznávaných pracovných a sociálnych štandardov,

BERÚC NA VEDOMIE, že ustanovenia tejto dohody, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti časti III hlavy V Zmluvy o fungovaní Európskej únie, zaväzujú Spojené kráľovstvo a Írsko ako osobitné zmluvné strany, alebo alternatívne ako súčasť Európskej únie v súlade s Protokolom o postavení Spojeného kráľovstva a Írska so zreteľom na oblasť slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie. To isté platí aj pre Dánsko v súlade s protokolom o postavení Dánska pripojeným k týmto zmluvám,

VZHLADOM NA význam, ktorý zmluvné strany pripisujú zásadám a pravidlám, ktorými sa riadi medzinárodný obchod, zakotveným v dohode, ktorou sa ustanovuje Svetová obchodná organizácia (WTO), ako aj potrebe uplatňovať ich transparentným a nediskriminačným spôsobom,

POTVRDZUJÚC svoju túžbu prehĺbiť spoluprácu založenú na spoločných hodnotách a vzájomnom prospechu v úplnom súlade s aktivitami realizovanými v regionálnom rámci,

SA DOHODLI TAKTO:

HLAVA I

CHARAKTER A ROZSAH PÔSOBNOSTI

ČLÁNOK 1

Všeobecné zásady

1. Dodržiavanie demokratických zásad a ľudských práv ustanovených vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a ďalších príslušných medzinárodných nástrojoch v oblasti ľudských práv, ktorých sú zmluvné strany zmluvnými stranami, ako aj zásady právneho štátu, je základom vnútorných a medzinárodných politík oboch zmluvných strán a predstavuje základný prvok tejto dohody.
2. Zmluvné strany potvrdzujú, že uznávajú spoločné hodnoty vyjadrené v Charte Organizácie Spojených národov.
3. Zmluvné strany potvrdzujú svoje odhodlanie presadzovať trvalo udržateľný rozvoj, spolupracovať pri riešení problémov spojených so zmenou klímy a prispievať k dosahovaniu medzinárodne dohodnutých rozvojových cieľov vrátane tých, ktoré sú súčasťou rozvojových cieľov tisícročia.
4. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoju oddanosť zásade dobrej správy vecí verejných.
5. Zmluvné strany potvrdzujú, že spolupráca na základe tejto dohody bude v súlade s ich príslušnými vnútroštátnymi zákonmi, pravidlami a predpismi.

ČLÁNOK 2

Ciele spolupráce

V záujme posilnenia bilaterálneho vzťahu sa zmluvné strany zaväzujú viesť komplexný dialóg a podporovať ďalšiu vzájomnú spoluprácu vo všetkých oblastiach spoločného záujmu, ktoré sa uvádzajú v tejto dohode. Ich úsilie sa bude zameriavať najmä na:

- a) nadviazanie spolupráce v politických, sociálnych a hospodárskych záležitostiach v rámci všetkých príslušných regionálnych a medzinárodných fór a organizácií;
- b) nadviazanie spolupráce v oblasti boja proti terorizmu a nadnárodnej trestnej činnosti;
- c) nadviazanie spolupráce v oblasti ľudských práv a dialógu o boji proti závažným trestným činom vyvolávajúcim medzinárodné obavy;
- d) nadviazanie spolupráce s cieľom zabrániť šíreniu zbraní hromadného ničenia, ako aj ručných a ľahkých zbraní, a podporovať mierové procesy a predchádzanie konfliktom;
- e) nadviazanie spolupráce vo všetkých oblastiach všeobecného záujmu týkajúcich sa obchodu a investícií, s cieľom uľahčiť obchodné a investičné toky a odstrániť obchodné a investičné prekážky spôsobom, ktorý je v súlade so zásadami WTO a so súčasnými a budúcimi regionálnymi iniciatívami EÚ – ASEAN;

- f) nadviazanie spolupráce v oblasti spravodlivosti a bezpečnosti vrátane právnej spolupráce, spolupráce v oblasti nedovolených drog, prania špinavých peňazí, boja proti organizovanej trestnej činnosti a korupcii, ochrany údajov a utečencov a osôb vysídlených v rámci krajiny;
- g) nadviazanie spolupráce v oblasti migrácie a práce v námornej doprave;
- h) nadviazanie spolupráce vo všetkých ostatných oblastiach spoločného záujmu, ktorými sú najmä: zamestnanosť a sociálne veci, rozvojová spolupráca, hospodárska politika, finančné služby, dobrá správa v daňovej oblasti, priemyselná politika a malé a stredné podniky (MSP), informačné a komunikačné technológie (IKT), audiovizuálna a mediálna oblasť a multimédiá, veda a technika, doprava, cestovný ruch, vzdelávanie, kultúra, dialóg medzi kultúrami a vierovyznaniami, energetika, životné prostredie a prírodné zdroje vrátane zmeny klímy, poľnohospodárstvo, rybné hospodárstvo a rozvoj vidieka, regionálny rozvoj, zdravie, štatistika, riadenie rizík súvisiacich s katastrofami (DRM) a verejná správa;
- i) rozšírenie účasti obidvoch zmluvných strán v programoch subregionálnej a regionálnej spolupráce, ktoré sú otvorené pre účasť druhej zmluvnej strany;
- j) zvyšovanie úlohy a celkového profilu Filipín a Európskej únie;
- k) podporu porozumenia medzi národmi a účinný dialóg a interakciu s organizovanou občianskou spoločnosťou.

ČLÁNOK 3

Spolupráca v regionálnych a medzinárodných organizáciách

Zmluvné strany si budú naďalej vymieňať názory a spolupracovať v rámci regionálnych a medzinárodných fór a organizácií, akými sú Organizácia Spojených národov a jej príslušné agentúry a orgány, napríklad Konferencia Organizácie Spojených národov o obchode a rozvoji (UNCTAD), dialóg ASEAN – EÚ, regionálne fórum ASEAN (ARF), stretnutie Ázia – Európa (ASEM), WTO, Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) a Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO).

ČLÁNOK 4

Regionálna a bilaterálna spolupráca

Hoci sa hlavný dôraz kladie na otázky spolupráce medzi EÚ a Filipínami, v každej oblasti dialógu a spolupráce v rámci tejto dohody môžu obidve strany po vzájomnej dohode spolupracovať aj prostredníctvom činností na regionálnej úrovni alebo v kombinácii oboch rámcov s prihliadnutím na regionálne rozhodovacie procesy v danom regionálnom zoskupení. V tejto súvislosti sa budú zmluvné strany pri hľadaní vhodného rámca usilovať maximalizovať dosiahnutý vplyv a posilňovať zapojenie všetkých zainteresovaných strán a zároveň čo najefektívnejšie využívať dostupné zdroje a zabezpečiť súlad s ostatnými činnosťami.

HLAVA II

POLITICKÝ DIALÓG A SPOLUPRÁCA

ČLÁNOK 5

Mierový proces a predchádzanie konfliktom

Zmluvné strany sa dohodli, že budú naďalej pokračovať v spolupráci zameranej na podporu predchádzania konfliktom a kultúry mieru, okrem iného prostredníctvom programov na podporu mieru a výchovy k mieru.

ČLÁNOK 6

Spolupráca v oblasti ľudských práv

1. Zmluvné strany sa dohodli na spolupráci pri presadzovaní a účinnej ochrane všetkých ľudských práv vrátane spolupráce v rámci medzinárodných nástrojov na ochranu ľudských práv, ktorých sú zmluvnými stranami.
2. Táto spolupráca bude prebiehať na základe vzájomnej dohody zmluvných strán o činnostiach, ku ktorým budú okrem iného patriť:
 - a) podpora rozvoja a vykonávania národných akčných plánov na ochranu ľudských práv;
 - b) podpora povedomia o ľudských právach a vzdelávania v tejto oblasti;

- c) posilňovanie národných inštitúcií pôsobiacich v oblasti ľudských práv;
- d) čo najväčšia pomoc pri podpore regionálnych inštitúcií pôsobiacich v oblasti ľudských práv;
- e) nadviazanie zmysluplného dialógu o ľudských právach medzi zmluvnými stranami a
- f) spolupráca s inštitúciami Organizácie Spojených národov pôsobiacimi v oblasti ľudských práv.

ČLÁNOK 7

Závažné trestné činy vyvolávajúce medzinárodné obavy

1. Zmluvné strany uznávajú, že najzávažnejšie zločiny vyvolávajúce medzinárodné obavy v oblasti humanitárneho práva, genocída a iné zločiny proti ľudskosti by nemali zostať nepotrestané a že trestné stíhanie týchto zločinov by sa malo zabezpečiť prijatím opatrení podľa potreby buď na vnútroštátnej alebo medzinárodnej úrovni vrátane opatrení prostredníctvom Medzinárodného trestného súdu v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi zmluvných strán.
2. Zmluvné strany sa dohodli na vedení prospešného dialógu o všestrannom dodržiavaní Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu v súlade s ich príslušnými právnymi predpismi vrátane poskytovania pomoci pri budovaní kapacít.

ČLÁNOK 8

Boj proti šíreniu zbraní hromadného ničenia a ich nosičov

1. Zmluvné strany zastávajú názor, že šírenie zbraní hromadného ničenia a ich nosičov štátnymi i neštátnymi aktérmi predstavuje jednu z najväznejších hrozieb pre medzinárodnú stabilitu a bezpečnosť.
2. Strany sa preto zaväzujú spolupracovať a prispievať k boju proti šíreniu zbraní hromadného ničenia a ich nosičov plným dodržiavaním záväzkov, ktoré im vyplývajú z medzinárodných zmlúv a dohôd o odzbrojení a nešírení zbraní hromadného ničenia, ako aj z ďalších príslušných medzinárodných záväzkov, napríklad z rezolúcie BR OSN 1540, ako aj vykonávaním týchto záväzkov na vnútroštátnej úrovni. Zmluvné strany sa zhodli na tom, že toto ustanovenie predstavuje zásadný prvok tejto dohody.
3. Strany sa ďalej dohodli:
 - a) prijať potrebné kroky s cieľom podpísať a usilovať sa – pri plnom dodržaní ratifikačných postupov zmluvných strán – ratifikovať ďalšie relevantné medzinárodné nástroje vrátane rezolúcií BR OSN, alebo k nim v príslušných prípadoch pristúpiť, a plniť si z nich vyplývajúce povinnosti,
 - b) zaviesť účinný systém vnútroštátnych kontrol vývozu zameraných na vývoz a tranzit tovaru súvisiaceho so zbraňami hromadného ničenia vrátane kontroly konečného využitia technológií s dvojakým využitím v súvislosti so zbraňami hromadného ničenia, ktorý bude obsahovať účinné sankcie za porušovanie kontroly vývozu.

Zmluvné strany uznávajú, že vykonávanie vývozných kontrol by nemalo brániť medzinárodnej spolupráci v oblasti materiálov, zariadení a technológií na mierové účely, pričom by sa však cieľ mierového využitia nemal zneužívať na skryté šírenie zbraní.

4. Zmluvné strany sa dohodli, že nadviažu pravidelný politický dialóg, ktorý bude dopĺňať a upevňovať uvedené prvky. Zmluvné strany môžu vyvíjať úsilie aj o vedenie dialógu na regionálnej úrovni.

ČLÁNOK 9

Ručné a ľahké zbrane

1. Zmluvné strany si uvedomujú, že nelegálny obchod s ručnými a ľahkými zbraňami (RLZ) vrátane ich munície, ich nadmerné zhromažďovanie, nedostatočná správa, neprimerane zabezpečené zásoby a nekontrolované šírenie naďalej predstavujú závažnú hrozbu pre mier a medzinárodnú bezpečnosť.

2. Zmluvné strany sa dohodli, že budú dodržiavať a v plnom rozsahu plniť svoje príslušné záväzky, pokiaľ ide o problematiku nelegálneho obchodu s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch, v súlade s existujúcimi medzinárodnými dohodami a rezolúciami BR OSN, ako aj svoje záväzky v rámci iných medzinárodných nástrojov platných v tejto oblasti, napríklad v rámci Akčného programu OSN na prevenciu nedovoleného obchodovania s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch, na boj proti nemu a jeho odstraňovanie.

3. Zmluvné strany sa zaväzujú nadviazať pravidelný politický dialóg, ktorého cieľom bude výmena názorov a informácií a rozvoj spoločného chápania otázok a problémov spojených s nelegálnym obchodom s RLZ, ako aj posilnenie schopnosti zmluvných strán predchádzať takémuto obchodovaniu, bojovať proti nemu a odstrániť ho.

ČLÁNOK 10

Spolupráca v boji proti terorizmu

1. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú význam predchádzania terorizmu a boja proti nemu v súlade so svojimi príslušnými právnymi predpismi a nariadeniami a v súlade so zásadami právneho štátu, medzinárodným právom, najmä Chartou OSN a príslušnými rezolúciami BR OSN, právom v oblasti ľudských práv, právom utečencov, medzinárodným humanitárnym právom a medzinárodnými dohovormi, ktorých sú zmluvnými stranami, Globálnou stratégiou OSN pre boj proti terorizmu obsiahnutou v rezolúcii Valného zhromaždenia OSN č. 60/28 z 8. septembra 2006 a Spoločným vyhlásením EÚ a ASEAN o spolupráci v boji proti terorizmu z 28. januára 2003.
2. V záujme tohto cieľa sa zmluvné strany dohodli, že budú spolupracovať prostredníctvom:
 - a) podpory vykonávania príslušných rezolúcií BR OSN, napríklad rezolúcií 1373, 1267, 1822 a 1904, ako aj príslušných medzinárodných dohovorov a nástrojov;
 - b) podpory spolupráce medzi členskými štátmi OSN v záujme účinného vykonávania Globálnej stratégie OSN pre boj proti terorizmu;

- c) výmeny informácií a posilňovania spolupráce a koordinácie pri presadzovaní práva využitím existujúcich národných ústrední Interpolu prostredníctvom globálneho komunikačného systému Interpolu (I-24/7);
- d) výmeny informácií o teroristických skupinách a sieťach, ktoré ich podporujú, v súlade s medzinárodným a vnútroštátnym právom;
- e) výmeny názorov na prostriedky a metódy používané v boji proti terorizmu vrátane technickej oblasti a odbornej prípravy a prostredníctvom výmeny skúseností, pokiaľ ide o predchádzanie terorizmu a potláčanie jeho radikalizácie,
- f) spolupráce zameranej na prehĺbovanie medzinárodného konsenzu v otázke boja proti terorizmu a jeho financovania a úsilia o skoré dosiahnutie dohody o komplexnom dohovore o medzinárodnom terorizme, ktorým by sa doplnili existujúce nástroje OSN v oblasti boja proti terorizmu;
- g) výmeny osvedčených postupov v oblasti ochrany ľudských práv v boji proti terorizmu;
- h) podpory uplatňovania nástrojov a rozšírenej spolupráce v boji proti terorizmu v kontexte ASEM a EÚ – ASEAN.

ČLÁNOK 11

Spolupráca v oblasti verejnej správy

Zmluvné strany sa dohodli, že budú spolupracovať na posilnení budovania kapacít v oblasti verejnej správy. Spolupráca v tejto oblasti môže zahŕňať výmenu názorov na najlepšie postupy v oblasti metód riadenia, poskytovania služieb, posilňovania inštitucionálnych kapacít a otázok transparentnosti.

HLAVA III

OBCHOD A INVESTÍCIE

ČLÁNOK 12

Všeobecné zásady

1. Zmluvné strany nadviažu dialóg o bilaterálnych a multilaterálnych obchodných záležitostiach a záležitostiach, ktoré s ním súvisia, s cieľom posilniť bilaterálne obchodné vzťahy a úlohu systému multilaterálneho obchodu v rámci podpory rastu a rozvoja.

2. Zmluvné strany sa zaväzujú, že budú podporovať rozvoj a diverzifikáciu svojich vzájomných obchodných výmen v najvyššej možnej miere a k vzájomnému prospechu. Zaväzujú sa dosiahnuť zlepšenie podmienok prístupu na trh tým, že budú pracovať na odstránení prekážok obchodu, najmä necolných prekážok, a prijatím opatrení na zlepšenie transparentnosti, berúc do úvahy prácu, ktorú v tejto oblasti vykonali medzinárodné organizácie.
3. Zmluvné strany uznávajú, že v oblasti rozvoja zohráva obchod nenahraditeľnú úlohu a že pomoc formou systémov obchodných preferencií sa ukázala byť prospešnou pre prijímajúce rozvojové krajiny, a budú sa preto usilovať zintenzívniť konzultácie o takejto pomoci v plnom súlade s WTO.
4. Zmluvné strany sa budú navzájom informovať o vývoji v oblasti obchodnej politiky a politiky týkajúcej sa záležitostí súvisiacich s obchodom, ako je politika v oblasti poľnohospodárstva, bezpečnosti potravín, ochrany spotrebiteľa a životného prostredia vrátane odpadového hospodárstva.
5. Zmluvné strany budú stimulovať dialóg a spoluprácu na účely rozvíjania svojich obchodných a investičných vzťahov, riešenia komerčných problémov a riešenia iných problematických otázok súvisiacich s obchodom v oblastiach uvedených v článkoch 13 až 19.

ČLÁNOK 13

Sanitárne a fytosanitárne otázky

1. Zmluvné strany spolupracujú v oblasti bezpečnosti potravín a v sanitárnych a fytosanitárnych otázkach v záujme ochrany života ľudí, zvierat, rastlín a zdravia na území zmluvných strán.
2. Zmluvné strany rokujú svojich opatreniach a navzájom sa o nich informujú, pričom týmito opatreniami môžu byť právne predpisy, pravidlá a iné predpisy, certifikačné a inšpekčné postupy a postupy dohľadu vrátane postupov na schvaľovanie zariadení a uplatňovania zásad zonácie, ako sa vymedzuje v Dohode WTO o uplatňovaní sanitárnych a fytosanitárnych opatrení a v Medzinárodnom dohovore o ochrane rastlín (IPPC) a ako to vymedzuje Svetová organizácia pre zdravie zvierat (OIE) a Komisia pre potravinový kódex (Codex).
3. Zmluvné strany sa dohodli, že nadviažu spoluprácu pri budovaní kapacít v oblasti sanitárnych a fytosanitárnych otázok, a v prípade potreby aj v oblasti dobrých životných podmienok zvierat.
4. Zmluvné strany nadviažu na žiadosť ktorejkoľvek z nich včasný dialóg o sanitárnych a fytosanitárnych otázkach, aby posúdili záležitosti týkajúce sa týchto otázok, ako aj iné naliehavé súvisiace otázky podľa tohto článku.
5. Zmluvné strany určia kontaktné miesta pre komunikáciu v záležitostiach podľa tohto článku.

ČLÁNOK 14

Technické prekážky obchodu

1. Zmluvné strany sa zhodli na tom, že spolupráca v oblasti noriem, technických predpisov a posudzovania zhody je kľúčovým cieľom pre rozvoj obchodu.
2. Zmluvné strany podporujú používanie medzinárodných noriem a spolupracujú v oblasti noriem, postupov posudzovania zhody a technických predpisov, najmä v rámci Dohody WTO o technických prekážkach obchodu, a vymieňajú si o nich informácie. V záujme toho sa zmluvné strany dohodli, že na žiadosť ktorejkoľvek z nich nadviažu včasný dialóg o otázkach technických prekážok obchodu a určia kontaktné miesta pre komunikáciu v záležitostiach podľa tohto článku.
3. Spolupráca v otázkach technických prekážok obchodu môže prebiehať okrem iného formou dialógu, spoločných projektov, technickej pomoci a programov budovania kapacít.

ČLÁNOK 15

Colné postupy a uľahčenie obchodu

1. Zmluvné strany si vymieňajú skúsenosti a skúmajú možnosti, ako zjednodušiť dovozné, vývozné a ostatné colné postupy, zabezpečujú transparentnosť colných a obchodných predpisov, rozvíjajú colnú spoluprácu a účinné mechanizmy vzájomnej administratívnej pomoci a usilujú sa taktiež dosiahnuť zblížovanie názorov a spoločný postup v rámci príslušných medzinárodných iniciatív vrátane uľahčenia obchodu. Zmluvné strany venujú mimoriadnu pozornosť zvyšovaniu bezpečnostnej dimenzie medzinárodného obchodu, zabezpečeniu účinného a efektívneho uplatňovania colných predpisov v oblasti práv duševného vlastníctva, ako aj zabezpečeniu vyváženého prístupu medzi uľahčovaním obchodu a bojom proti podvodom a nezrovnalostiam.
2. Bez toho, aby boli dotknuté ostatné formy spolupráce ustanovené touto dohodou, obe zmluvné strany vyjadrujú záujem zväziť možnosť uzatvorenia protokolov o colnej spolupráci a vzájomnej pomoci v medziach inštitucionálneho rámca zriadeného touto dohodou.
3. Zmluvné strany po vzájomnej dohode pokračujú v mobilizácii zdrojov technickej pomoci na podporu realizácie spolupráce v colných otázkach a na uľahčení obchodu podľa tejto dohody.

ČLÁNOK 16

Investície

Zmluvné strany stimulujú väčší tok investícií podporou atraktívneho a stabilného prostredia pre recipročné investície prostredníctvom dôsledného dialógu zameraného na stabilné, transparentné, otvorené a nediskriminačné pravidlá pre investorov, pričom preskúmajú administratívne mechanizmy na uľahčenie toku investícií v súlade s vnútroštátnymi zákonmi a predpismi zmluvných strán.

ČLÁNOK 17

Politika hospodárskej súťaže

1. Zmluvné strany podporujú zavedenie a zachovávanie pravidiel hospodárskej súťaže a zriadenie orgánov na ich uplatňovanie. Podporujú uplatňovanie týchto pravidiel účinným, nediskriminačným a transparentným spôsobom s cieľom zvyšovať právnu istotu v rámci svojich území.
2. V záujme toho zmluvné strany podniknú aktivity zamerané na budovanie kapacít v oblasti politiky hospodárskej súťaže v závislosti od dostupnosti finančných prostriedkov určených na takéto aktivity v rámci nástrojov a programov spolupráce zmluvných strán.

ČLÁNOK 18

Služby

1. Zmluvné strany sa dohodli, že povedú dôsledný dialóg zameraný najmä na výmenu informácií o svojich príslušných regulačných prostrediach, na podporu vzájomného prístupu na svoje trhy vrátane elektronického obchodu, na podporu prístupu ku zdrojom kapitálu a technológiám a na podporu obchodu so službami medzi zmluvnými stranami a na trhoch tretích krajín.
2. Zmluvné strany nadviažu rokovania o vzájomnom využívaní príležitostí v obchode a službách na svojich trhoch, čím potvrdzujú konkurencieschopnosť svojich sektorov služieb.

ČLÁNOK 19

Práva duševného vlastníctva

1. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú veľký význam, ktorý pripisujú ochrane práv duševného vlastníctva, a zaväzujú sa prijať vhodné opatrenia na zabezpečenie primeranej a účinnej ochrany a presadzovania práv duševného vlastníctva, pričom zároveň zabezpečia, aby tieto opatrenia boli v súlade s najlepšimi postupmi a medzinárodnými normami, ktorými sú zmluvné strany viazané.

2. Zmluvné strany si navzájom pomáhajú pri určovaní a vykonávaní programov zameraných na duševné vlastníctvo, ktoré prispievajú k podpore technologických inovácií a dobrovoľnému prenosu technológií a vzdelávaniu ľudských zdrojov, a spolupracujú na vykonávaní rozvojového programu Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO).
3. Zmluvné strany sa dohodli na posilnení spolupráce v oblasti zemepisných označení vrátane ich ochrany, ako aj v oblasti ochrany odrôd rastlín, pričom budú v prípade potreby prihliadať okrem iného na úlohu Medzinárodnej organizácie pre ochranu nových druhov rastlín (UPOV).
4. Zmluvné strany si vymieňajú informácie a skúsenosti týkajúce sa postupov v oblasti duševného vlastníctva, prevencie porušovania práv duševného vlastníctva – najmä pokiaľ ide o boj proti falšovaniu a pirátstvu – konkrétne prostredníctvom colnej spolupráce a iných vhodných foriem spolupráce, ako aj zriadením a posilnením organizácií na kontrolu a ochranu týchto práv.

HLAVA IV

SPOLUPRÁCA V OBLASTI SPRAVODLIVOSTI A BEZPEČNOSTI

ČLÁNOK 20

Právna spolupráca

1. Zmluvné strany uznávajú mimoriadny význam právneho štátu a posilnenia všetkých príslušných inštitúcií.
2. Spolupráca medzi zmluvnými stranami môže zahŕňať aj vzájomnú výmenu informácií o najlepších postupoch v oblasti právnych systémov a právnych predpisov.

ČLÁNOK 21

Spolupráca v boji proti nedovoleným drogám

1. Zmluvné strany spolupracujú na zabezpečení vyváženého prístupu prostredníctvom účinnej koordinácie činnosti príslušných orgánov vrátane hlavného orgánu pre boj proti drogám, orgánov v sektore zdravotníctva, spravodlivosti, vzdelávania, mládeže, sociálnej starostlivosti, colníctva a vnútra, ako aj iných relevantných sektorov a dotknutých zainteresovaných strán, s cieľom znížiť ponuku nedovolených drog a dopyt po nich, ako aj ich vplyv na užívateľov drog, ich rodiny a celú spoločnosť, a dosiahnuť účinnejšiu kontrolu prekurzorov.

2. Zmluvné strany sa dohodnú, akými druhmi spolupráce dosiahnu tieto ciele. Opatrenia budú založené na spoločne dohodnutých zásadách v súlade s príslušnými medzinárodnými dohovormi, ktorých sú zmluvnými stranami, v súlade politickou deklaráciou a deklaráciou o usmerňujúcich zásadách znižovania dopytu po drogách, prijatými na 20. osobitnom zasadnutí Valného zhromaždenia OSN v júni 1998, a politickou deklaráciou a akčným plánom o medzinárodnej spolupráci na integrovanej a vyrovnanej stratégii na boj proti svetovému problému s drogami, prijatými skupinou na vysokej úrovni na 52. zasadnutí Komisie pre omamné látky v marci 2009.

3. Spolupráca medzi zmluvnými stranami zahŕňa technickú a administratívnu pomoc hlavne v týchto oblastiach:

- a) vypracúvanie vnútroštátnych právnych predpisov a politik;
- b) vytváranie vnútroštátnych inštitúcií a informačných centier;
- c) podpora úsilia občianskej spoločnosti v oblasti drog, úsilia o zníženie dopytu po drogách a zníženie škôd zapríčinených užívaním drog;
- d) odborná príprava personálu;
- e) posilnenie presadzovania práva a výmeny informácií v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi;
- f) výskum v oblasti drog;

- g) profilovanie drog a prevencia výroby nebezpečných/omamných látok a zneužívania kontrolovaných prekurzorov v niektorých látkach, ktoré sú potrebné pre výrobu nedovolených drog;
- h) iné oblasti, na ktorých sa môžu zmluvné strany dohodnúť.

ČLÁNOK 22

Spolupráca v boji proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu

1. Zmluvné strany sa dohodli na tom, že je potrebné pracovať na tom, aby sa predišlo legalizácii príjmov z trestnej činnosti, napríklad z nelegálneho obchodu s drogami a korupcie, a spolupracovať v tejto oblasti.
2. Obidve zmluvné strany súhlasia s tým, že budú podporovať právnu, technickú a administratívnu pomoc zameranú na vypracúvanie a zavádzanie právnych predpisov a efektívne fungovanie mechanizmov slúžiacich na boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Táto spolupráca umožní najmä výmenu relevantných informácií v rámci príslušných právnych predpisov a prijímanie vhodných noriem na účely boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ktoré zodpovedajú normám prijatým Úniou a medzinárodnými orgánmi činnými v tejto oblasti, ako je napríklad Finančná akčná skupina (FATF).
3. Obidve zmluvné strany podporujú spoluprácu v boji proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, a to napríklad prostredníctvom realizácie projektov budovania kapacít.

ČLÁNOK 23

Boj proti organizovanej trestnej činnosti a korupcii

1. Zmluvné strany sa dohodli na spolupráci v boji proti organizovanej trestnej činnosti a korupcii, ako sú vymedzené v Dohovore OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu a jeho dodatkových protokoloch a Dohovore OSN proti korupcii. Cieľom tejto spolupráce je presadzovať a vykonávať tieto dohovory a ďalšie platné nástroje, ktorých sú zmluvné strany zmluvnými stranami.
2. V závislosti od dostupných zdrojov táto spolupráca zahŕňa opatrenia a projekty zamerané na budovanie kapacít.
3. Zmluvné strany sa dohodli, že v medziach svojich príslušných právnych predpisov zabezpečia spoluprácu medzi orgánmi, agentúrami a službami pôsobiacimi v oblasti presadzovania práva a že prispejú k zamedzeniu a odstráneniu hrozieb nadnárodnej trestnej činnosti, ktoré sú spoločné pre obe zmluvné strany. Spolupráca medzi orgánmi, agentúrami a službami presadzovania práva môže prebiehať formou vzájomnej pomoci pri vyšetrovaní, spoločného využívania vyšetrovacej techniky, spoločného vzdelávania a odbornej prípravy personálu orgánov presadzovania práva, ako aj akýchkoľvek iných druhov spoločnej činnosti a pomoci vrátane existujúcich národných ústrední Interpolu prostredníctvom globálneho komunikačného systému Interpolu (I-24/7) alebo podobného systému slúžiaceho na výmenu informácií, na ktorých sa zmluvné strany vzájomne dohodli.

ČLÁNOK 24

Ochrana osobných údajov

1. Zmluvné strany sa dohodli na spolupráci s cieľom zvýšiť úroveň ochrany osobných údajov na úroveň najvyšších medzinárodných noriem, ktoré sú rovnaké ako normy obsiahnuté okrem iného v usmerneniach pre reguláciu počítačových súborov s osobnými údajmi prijatých rezolúciou Valného zhromaždenia OSN 45/95 zo 14. decembra 1990.
2. Posilnenie ochrany údajov zintenzívnením spolupráce v oblasti ochrany osobných údajov môže predstavovať okrem iného technickú pomoc vo forme výmeny informácií a odborných poznatkov, ktorá môže okrem iného zahŕňať:
 - a) spoločné využívanie a výmenu informácií, výsledkov prieskumov, výskumu, politík, postupov a najlepších postupov v oblasti ochrany údajov;
 - b) organizáciu spoločnej odbornej prípravy a spoločných vzdelávacích programov, dialógov a konferencií, ktoré zvýšia informovanosť oboch zmluvných strán v oblasti ochrany údajov, a/alebo účasť na nich;
 - c) výmenu odborníkov a expertov, ktorí budú študovať politiky v oblasti ochrany údajov.

ČLÁNOK 25

Utečenci a osoby vysídlené v rámci krajiny

Zmluvné strany sa budú usilovať o pokračovanie spolupráce, pokiaľ to bude potrebné, aj v otázkach týkajúcich sa dobrých životných podmienok utečencov a osôb vysídlených v rámci krajiny, pričom budú prihliadať na už vykonanú prácu a poskytnutú pomoc vrátane hľadania trvalých riešení.

HLAVA V

SPOLUPRÁCA V OBLASTI MIGRÁCIE A PRÁCE V NÁMORNEJ DOPRAVE

ČLÁNOK 26

Spolupráca v oblasti migrácie a rozvoja

1. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú dôležitosť spoločného riadenia migračných tokov medzi svojimi územiami. S cieľom posilniť spoluprácu zmluvné strany vytvoria mechanizmus pre komplexný dialóg a konzultácie o všetkých otázkach súvisiacich s migráciou. Problémové otázky v oblasti migrácie musia byť zahrnuté do národných stratégií/národného rozvojového rámca pre hospodársky a sociálny rozvoj krajín pôvodu, tranzitu a cieľových krajín migrantov.

2. Spolupráca medzi zmluvnými stranami sa bude zakladať na posúdení konkrétnych potrieb vykonanom na základe vzájomných konzultácií, ako aj na dohode medzi zmluvnými stranami, a bude prebiehať v súlade s príslušnými platnými právnymi predpismi Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi. Bude sa zameriavať predovšetkým na:

- a) tlakové a motivačné faktory migrácie;
- b) vypracúvanie a uplatňovanie vnútroštátnych právnych predpisov a postupov, pokiaľ ide o ochranu a práva migrantov, s cieľom vyhovieť ustanoveniam platných medzinárodných nástrojov, ktorými sa zaručujú práva migrantov;
- c) vypracúvanie a uplatňovanie vnútroštátnych právnych predpisov a postupov, pokiaľ ide o medzinárodnú ochranu, s cieľom vyhovieť ustanoveniam dohovoru o štatúte utečencov podpísanému 28. júla 1951 a protokolu k nemu podpísanému 31. januára 1967 a ostatných relevantných medzinárodných nástrojov a zabezpečiť dodržiavanie zásady nenavracania;
- d) podmienky prijímania osôb, ako aj na práva a štatút prijatých osôb, zabezpečenie spravodlivého zaobchádzania s cudzími štátnymi príslušníkmi s legálnym pobytom a ich integráciu, na vzdelávanie a odbornú prípravu a opatrenia proti rasizmu, diskriminácii a xenofóbii;
- e) vytvorenie účinnej a preventívnej politiky na riešenie prítomnosti štátnych príslušníkov druhej zmluvnej strany, ktorí nespĺňajú alebo prestali spĺňať podmienky vstupu, pobytu alebo bydliska na území dotknutej zmluvnej strany; ďalej na riešenie problematiky pašovania ľudí a obchodovania s ľuďmi, vrátane spôsobov, ako bojovať proti sieťam prevádzáčov ľudí a obchodníkov s ľuďmi a ako chrániť obeť týchto činov;

- f) návrat osôb uvedených v ods. 2 písm. e) tohto článku za ľudských a dôstojných podmienok vrátane podpory ich dobrovoľného a trvalého návratu do krajín pôvodu a ich prijatie/readmisiu v súlade s odsekom 3 tohto článku. Návrat takýchto osôb sa uskutoční s náležitým zreteľom na právo zmluvných strán poskytovať povolenia na pobyt alebo oprávnenia na pobyt zo súcitu a z humanitárnych dôvodov a na zásadu nenavracania;
 - g) otázky, ktoré sa pokladajú za vec spoločného záujmu v oblasti víz a bezpečnosti cestovných dokladov, ako aj v oblasti riadenia hraníc;
 - h) otázky migrácie a rozvoja vrátane rozvoja ľudských zdrojov, sociálnej ochrany, maximalizácie prínosov migrácie, rodovej rovnosti a rozvoja, etického náboru a kyvadlovej migrácie a integrácie migrantov.
3. V rámci spolupráce v tejto oblasti a bez toho, aby bola dotknutá potreba chrániť obeť obchodovania s ľuďmi, sa zmluvné strany ďalej dohodli, že:
- a) Filipíny prijímú späť každého svojho štátneho príslušníka, na ktorého sa vzťahuje ods. 2 písm. e) tohto článku, prítomného na území niektorého členského štátu, pokiaľ o to tento členský štát požiada, a to bez zbytočného odkladu po tom, ako sa zistí štátna príslušnosť osoby a vykoná náležitý postup v danom členskom štáte.
 - b) Každý členský štát prijme späť každého svojho štátneho príslušníka, na ktorého sa vzťahuje ods. 2 písm. e) tohto článku, prítomného na území Filipín, pokiaľ o to Filipíny požiadajú, a to bez zbytočného odkladu po tom, ako sa zistí štátna príslušnosť osoby a vykoná náležitý postup na Filipínach.

- c) Členské štáty a Filipíny poskytnú svojim štátnym príslušníkom na takéto účely potrebné doklady. Každú žiadosť o prijatie alebo readmisiu musí žiadajúci štát postúpiť príslušnému orgánu dožiadaného štátu.

Ak dotknutá osoba nevlastní riadne doklady totožnosti, ani iný dôkaz o svojej štátnej príslušnosti, Filipíny resp. členský štát ihneď požiada príslušné diplomatické alebo konzulárne zastupiteľstvo, aby zistilo jej štátnu príslušnosť, v prípade potreby prostredníctvom pohovoru; ak sa zistí, že ide o štátneho príslušníka Filipín alebo členského štátu, príslušné orgány Filipín alebo členského štátu vydajú náležité doklady.

4. Zmluvné strany sa dohodli, že čo najskôr uzavru dohodu o prijatí/readmisií svojich štátnych príslušníkov vrátane ustanovenia o readmisií štátnych príslušníkov iných krajín a osôb bez štátnej príslušnosti.

ČLÁNOK 27

Práca, vzdelávanie a výcvik v námornej doprave

1. Zmluvné strany sa dohodli na spolupráci v oblasti práce v námornej doprave s cieľom podporovať a udržiavať dôstojné životné a pracovné podmienky námorníkov, ich osobnú bezpečnosť a ochranu, ako aj politiku a programy bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

2. Zmluvné strany sa okrem toho dohodli na spolupráci v oblasti vzdelávania, výcviku a vydávaní osvedčení pre námorníkov s cieľom zaistiť bezpečné a efektívne vykonávanie námorných operácií a predchádzať škodám na životnom prostredí, vrátane zvyšovania odbornej spôsobilosti posádky s cieľom prispôbiť sa meniacim sa požiadavkám lodného priemyslu a technickému pokroku.
3. Zmluvné strany uznávajú a dodržiavajú zásady a ustanovenia uvedené v Dohovore Organizácie Spojených národov o morskom práve z roku 1982, najmä pokiaľ ide o povinnosti a záväzky každej zmluvnej strany v oblasti pracovných podmienok, zostavovania posádok a sociálnych záležitostí na lodiach pod ich vlajkami, v Medzinárodnom dohovore o normách výcviku, kvalifikácie a strážnej služby námorníkov (dohovor STCW) v znení zmien a doplnení, pokiaľ ide o výcvik a kvalifikačné požiadavky námorníkov, a zásady a ustanovenia uvedené v príslušných medzinárodných nástrojoch, ktorých sú zmluvnými stranami.
4. Spolupráca v tejto oblasti je založená na vzájomných konzultáciách a dialógu medzi zmluvnými stranami, pričom sa dôraz kladie okrem iného na:
 - a) vzdelávanie a výcvik v oblasti námorníctva;
 - b) výmenu informácií a podporu činností súvisiacich s námorníctvom;
 - c) aplikované metódy výučby a najlepšie postupy pri výcviku;
 - d) programy na riešenie pirátstva a terorizmu na mori;
 - e) právo námorníkov na bezpečné a zabezpečené pracovisko, dôstojné pracovné a životné podmienky na lodi, ako aj ochranu zdravia, zdravotnú starostlivosť, sociálne opatrenia a iné formy sociálnej ochrany.

HLAVA VI

HOSPODÁRSKA A ROZVOJOVÁ SPOLUPRÁCA
A INÉ OBLASTI

ČLÁNOK 28

Zamestnanosť a sociálne veci

1. Zmluvné strany sa dohodli na rozšírení spolupráce v oblasti zamestnanosti a sociálnych vecí vrátane spolupráce zameranej na regionálnu a sociálnu súdržnosť s odkazom na článok 26 ods. 2 písm. b), pokiaľ ide o ochranu zdravia a bezpečnosť na pracovisku, rozvoj zručností, rodovú rovnosť a dôstojnú prácu, s cieľom posilniť sociálny rozmer globalizácie.
2. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú potrebu podporovať proces globalizácie, ktorá je prospešná pre všetkých, a podporovať plnú a produktívnu zamestnanosť a dôstojnú prácu ako kľúčový prvok trvalo udržateľného rozvoja a znižovania chudoby, ako boli schválené v rezolúcii Valného zhromaždenia OSN 60/1 z 24. októbra 2005 (výsledok svetového samitu z roku 2005) a vo vyhlásení ministrov skupiny na vysokej úrovni, pôsobiacej v rámci Hospodárskej a sociálnej rady OSN, z júla 2006 (Hospodárska a sociálna rada OSN E/2006/L.8, 5. júl 2006). Zmluvné strany zohľadnia príslušné charakteristické črty a rozdielnu povahu ich hospodárskej a sociálnej situácie.

3. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoj záväzok dodržiavať, podporovať a uplatňovať medzinárodne uznávané pracovné a sociálne normy, ktoré sú uvedené najmä v Deklarácii Medzinárodnej organizácie práce (ILO) o základných zásadách a právach pri práci a v dohovoroch ILO, ktorých sú zmluvnými stranami, a po vzájomnej dohode sa zhodli na spolupráci v rámci špecifických programov a projektov technickej pomoci. Zmluvné strany sa podobne dohodli na nadviazaní dialógu, spolupráce a iniciatív v oblastiach spoločného záujmu na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni, napríklad v rámci OSN, IOM, ILO, ASEM a EÚ – ASEAN.

ČLÁNOK 29

Rozvojová spolupráca

1. Prvotným cieľom rozvojovej spolupráce je podporovať trvalo udržateľný rozvoj, ktorý prispeje k zníženiu chudoby a dosiahnutiu medzinárodne dohodnutých cieľov v oblasti rozvoja vrátane rozvojových cieľov tisícročia. Zmluvné strany sa zapájajú do pravidelného dialógu o rozvojovej spolupráci v súlade so svojimi príslušnými prioritami a oblasťami spoločného záujmu.
2. Cieľom dialógu o rozvojovej spolupráci je okrem iného:
 - a) podporovať ľudský a sociálny rozvoj;
 - b) usilovať sa o udržateľný a inkluzívny hospodársky rast;

- c) podporovať udržateľnosť životného prostredia a náležité hospodárenie s prírodnými zdrojmi vrátane presadzovania najlepších postupov;
- d) znižovať vplyv zmeny klímy a zvládnuť jej dôsledky;
- e) zvýšiť kapacity na realizáciu hlbšej integrácie do svetovej ekonomiky a systému medzinárodného obchodu;
- f) presadzovať reformu verejného sektora, najmä v oblasti správy verejných financií s cieľom zlepšiť poskytovanie sociálnych služieb;
- g) zaviesť postupy, ktoré budú v súlade so zásadami Parížskej deklarácie o účinnosti pomoci, s akčným programom z Akkry a inými medzinárodnými záväzkami zameranými na zlepšenie poskytovania a účinnosti pomoci.

ČLÁNOK 30

Dialóg o hospodárskej politike

1. Zmluvné strany sa dohodli, že budú spolupracovať na podpore výmeny informácií o svojich hospodárskych trendoch a politikách, ako aj na výmene skúseností s koordináciou hospodárskych politik v kontexte regionálnej hospodárskej spolupráce a integrácie.
2. Zmluvné strany vyvíjajú úsilie o prehĺbenie dialógu o hospodárskych otázkach medzi svojimi orgánmi, pričom tieto otázky môžu podľa dohody medzi zmluvnými stranami zahŕňať menovú politiku, fiškálnu politiku vrátane zdaňovania podnikov, verejné financie, makroekonomickú stabilizáciu a zahraničný dlh.

ČLÁNOK 31

Občianska spoločnosť

Zmluvné strany uznávajú úlohu a potenciálny prínos organizovanej občianskej spoločnosti k demokratickej správe vecí verejných a dohodli sa na podpore účinného dialógu a interakcie s občianskou spoločnosťou v súlade s platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi zmluvných strán.

ČLÁNOK 32

Riadenie rizík súvisiacich s katastrofami

1. Zmluvné strany sa dohodli na posilnení spolupráce v oblasti riadenia rizík súvisiacich s katastrofami pri priebežnom vypracúvaní a vykonávaní opatrení na zníženie rizika pre komunitu a zvládnutie následkov prírodných katastrof všetkými vrstvami spoločnosti. Dôraz by sa mal klásť na preventívne opatrenia a proaktívny prístup pri riešení hrozieb a rizík, ako aj pri znižovaní rizík či zraniteľnosti voči prírodným katastrofám.
2. Zmluvné strany budú spolupracovať s cieľom začleniť riadenie rizík súvisiacich s katastrofami do plánov rozvoja a procesov tvorby politík týkajúcich sa prírodných katastrof ako ich neoddeliteľnú súčasť.
3. Spolupráca v tejto oblasti sa zameria na tieto programové prvky:
 - a) znižovanie alebo prevenciu a zmiernenie rizík súvisiacich s katastrofami;

- b) riadenie poznatkov, inovácie, výskum a vzdelávanie na vytvorenie bezpečného a odolného prostredia na všetkých úrovniach;
- c) pripravenosť na katastrofy;
- d) tvorbu politik a inštitucionálnych kapacít a úsilie o dosiahnutie konsenzu pre riadenie rizík súvisiacich s katastrofami;
- e) reakciu na katastrofy;
- f) posudzovanie a monitorovanie rizík súvisiacich s katastrofami;
- g) plánovanie obnovy a rekonštrukcie po katastrofách;
- h) prispôsobenie sa zmene klímy a jej zmiernenie.

ČLÁNOK 33

Energetika

1. Zmluvné strany vyvíjajú úsilie na posilnenie spolupráce v odvetví energetiky s cieľom:
 - a) vytvoriť priaznivé podmienky pre investovanie, najmä do infraštruktúr, a rovnaké podmienky pre energiu z obnoviteľných zdrojov;

- b) diverzifikovať dodávky energie s cieľom zvýšiť energetickú bezpečnosť vrátane vývoja nových, udržateľných, inovatívnych a obnoviteľných foriem energie a podporiť inštitucionalizáciu vhodných politických rámcov na vytvorenie rovnakých podmienok pre energiu z obnoviteľných zdrojov a ich začlenenie do príslušných oblastí politiky;
- c) vypracovať zblížujúce sa energetické normy, najmä pre biopalivá a iné alternatívne palivá, súvisiace zariadenia a postupy;
- d) dosiahnuť racionálne využívanie energie podporou energetickej efektívnosti a úspory pri výrobe, prenose, distribúcii a konečnej spotrebe energie.
- e) podporovať prenos technológií medzi podnikmi zmluvných strán, zameraný na udržateľnú výrobu a využívanie energie. Mohlo by sa to realizovať formou vhodnej spolupráce, najmä v oblasti reforiem sektora elektrickej energie, rozvoja zdrojov energie a nadväzujúcich zariadení a biopalív;
- f) posilniť budovanie kapacít vo všetkých oblastiach, na ktoré sa vzťahuje tento článok, a podporovať vhodné a atraktívne vzájomné investície prostredníctvom dôsledného dialógu zameraného na stabilné, transparentné, otvorené a nediskriminačné pravidlá pre investorov a preskúmať pritom administratívne mechanizmy na uľahčenie tokov investícií v súlade s vnútroštátnymi zákonmi a predpismi zmluvných strán.

2. V záujme toho sa zmluvné strany dohodli, že budú podporovať kontakty a spoločný výskum k vzájomnému prospechu zmluvných strán, predovšetkým v medziach regionálnych a medzinárodných rámcov. S odkazom na článok 34 a na závery Svetového samitu o trvalo udržateľnom rozvoji (WSSD), ktorý sa konal v Johannesburgu v roku 2002, zmluvné strany vyzdvihujú potrebu riešiť prepojenie medzi cenovo únosným prístupom k energetickým službám a trvalo udržateľným rozvojom. Tieto činnosti je možné podporiť v spolupráci s Energetickou iniciatívou Európskej únie, ktorá bola uvedená na WSSD.

3. Zmluvné strany, ktoré si plnia svoje záväzky ako zmluvné strany Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy s cieľom riešiť zmenu klímy, sa dohodli, že budú podporovať technickú spoluprácu a súkromné partnerstvá v rámci projektov zameraných na energiu z udržateľných a obnoviteľných zdrojov, prechod na alternatívne palivá a energetickú efektívnosť prostredníctvom pružných trhových mechanizmov, akým je napríklad mechanizmus uhlíkového trhu.

ČLÁNOK 34

Životné prostredie a prírodné zdroje

1. Zmluvné strany sa dohodli, že spoluprácou v tejto oblasti sa bude podporovať zachovanie a zlepšenie životného prostredia v rámci úsilia o trvalo udržateľný rozvoj. Pri všetkých činnostiach, ktoré zmluvné strany uskutočňujú v rámci tejto dohody, sa berie do úvahy vykonávanie výsledkov WSSD, ako aj príslušných multilaterálnych environmentálnych dohôd, ktorých sú zmluvnými stranami.

2. Zmluvné strany sa zhodli na potrebe udržateľným spôsobom zachovávať prírodné zdroje a biodiverzitu a hospodáriť s nimi v prospech všetkých generácií s prihliadnutím na ich rozvojové potreby.

3. Zmluvné strany sa dohodli na spolupráci s cieľom posilniť vzájomnú podporu v rámci obchodnej a environmentálnej politiky a začleniť environmentálne aspekty do všetkých oblastí spolupráce.
4. Zmluvné strany vyvinú úsilie zamerané na pokračovanie a posilnenie spolupráce v rámci regionálnych programov ochrany životného prostredia, pokiaľ ide o:
- a) zvýšenie informovanosti o životnom prostredí a účasť miestnych komúní na úsilí o ochranu životného prostredia a zabezpečenie udržateľného rozvoja vrátane účasti domorodých kultúrnych komúní/pôvodného obyvateľstva a miestnych komúní;
 - b) budovanie kapacít na prispôsobenie sa zmene klímy a zmiernenie jej následkov, ako aj na zvýšenie energetickej efektívnosti;
 - c) budovanie kapacít pre účasť na multilaterálnych environmentálnych dohodách a ich vykonávaní, okrem iného aj pokiaľ ide o biodiverzitu a biologickú bezpečnosť;
 - d) podporu ekologických technológií, produktov a služieb, a to aj s využitím regulačných a trhových nástrojov;
 - e) zlepšenie stavu prírodných zdrojov vrátane správy lesov, boja proti nelegálnemu výrubu a súvisiacemu obchodu a podporu udržateľných prírodných zdrojov vrátane obhospodarovania lesov;
 - f) účinnú správu národných parkov a chránených území a vymedzovanie a ochranu oblastí so vzácnou biodiverzitou a krehkých ekosystémov s náležitým zreteľom na miestne a domorodé komunity žijúce v týchto oblastiach alebo v ich blízkosti;

- g) prevenciu nelegálneho prevážania tuhých a nebezpečných odpadových látok a iných foriem odpadu cez hranice;
- h) ochranu pobrežného a morského prostredia a účinné hospodárenie s vodnými zdrojmi;
- i) ochranu a zachovanie pôd a udržateľné hospodárenie s pôdou vrátane rehabilitácie vytŕažených/opustených baní;
- j) podporu budovania kapacít v rámci zvládania katastrof a riadenia rizík;
- k) podporu trvalo udržateľných modelov spotreby a výroby v rámci svojich hospodárstiev.

5. Zmluvné strany podporujú vzájomný prístup k svojim programom v tejto oblasti v súlade so špecifickými podmienkami týchto programov.

ČLÁNOK 35

Poľnohospodárstvo, rybné hospodárstvo a rozvoj vidieka

Zmluvné strany sa dohodli, že podniknú dialóg a podporia spoluprácu zameranú na trvalo udržateľný rozvoj v poľnohospodárstve, rybnom hospodárstve a v rámci rozvoja vidieka. Oblasť dialógu môžu zahŕňať:

- a) poľnohospodársku politiku a medzinárodnú poľnohospodársku perspektívu vo všeobecnosti;

- b) možnosti uľahčenia obchodu s rastlinami a zvieratami, vodnými živočíchmi a ich produktmi pri zohľadnení príslušných medzinárodných dohovorov, ako sú okrem iného IPKZ a OIE, ktorých sú zmluvnými stranami;
- c) dobré životné podmienky zvierat;
- d) rozvojovú politiku vo vidieckych oblastiach;
- e) politiku kvality pre rastliny, živočíšne produkty a produkty vodného prostredia, a najmä zemepisné označenia;
- f) rozvoj udržateľného a ekologického poľnohospodárstva, poľnohospodárskeho priemyslu, biopalív a prenos biotechnológií;
- g) ochranu rastlinných odrôd, technológiu výsadby, zlepšenie výnosnosti plodín, alternatívne technológie pre plodiny vrátane poľnohospodárskej biotechnológie;
- h) vývoj databáz v oblasti poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a rozvoja vidieka;
- i) posilnenie ľudských zdrojov v oblasti poľnohospodárstva, veterinárnych záležitostí a rybného hospodárstva;
- j) podporu trvalo udržateľnej a zodpovednej dlhodobej politiky v oblasti morských zdrojov a rybného hospodárstva vrátane technológií rybolovu, zachovania pobrežných a morských zdrojov a hospodárenia s nimi;

- k) podporu úsilia zameraného na predchádzanie nelegálnemu, nehlásenému a neregulovanému rybolovu a s ním spojenému obchodu;
- l) opatrenia zamerané na výmenu skúseností a partnerstvá, rozvoj spoločných podnikov a sietí spolupráce medzi miestnymi orgánmi alebo hospodárskymi subjektmi vrátane opatrení na zlepšenie prístupu k financovaniu v oblastiach, ako je výskum a prenos technológií;
- m) posilnenie združení výrobcov a činnosti zamerané na podporu obchodu.

ČLÁNOK 36

Rozvoj a spolupráca v rámci regiónov

1. Zmluvné strany podporujú vzájomné porozumenie a bilaterálnu spoluprácu v oblasti regionálnej politiky.
2. Zmluvné strany podporujú a posilňujú výmenu informácií a spoluprácu v oblasti regionálnej politiky s osobitným dôrazom na rozvoj znevýhodnených oblastí, prepojením medzi mestom a vidiekom a rozvoj vidieka.
3. Spolupráca v regionálnej politike môže mať tieto formy:
 - a) metodika tvorby a uplatňovania regionálnej politiky;

- b) viacúrovňové riadenie a partnerstvo;
- c) vzťahy medzi mestom a vidiekom;
- d) rozvoj vidieka, vrátane iniciatív na zlepšenie prístupu k financovaniu, a trvalo udržateľný rozvoj;
- e) štatistika.

ČLÁNOK 37

Priemyselná politika a spolupráca malých a stredných podnikov

So zreteľom na svoje politiky a ciele v oblasti hospodárstva sa zmluvné strany dohodli podporovať spoluprácu vo všetkých oblastiach priemyselnej politiky, ktoré pokladajú za vhodné, s cieľom vytvoriť prostredie priaznivé pre hospodársky rozvoj a zvýšiť konkurencieschopnosť jednotlivých odvetví, najmä malých a stredných podnikov (MSP), a to okrem iného:

- a) podporou vytvárania sietí medzi hospodárskymi subjektmi, najmä MSP, s cieľom vymieňať si informácie a skúsenosti, vyhľadávať príležitosti v oblastiach spoločného záujmu, zabezpečovať prenos technológií a stimulovať obchod a investície;
- b) výmenou informácií a skúseností v oblasti vytvárania rámcových podmienok pre podniky, najmä MSP, ktorými sa vytvorí prostredie umožňujúce zvýšiť ich konkurencieschopnosť;

- c) podporou účasti oboch zmluvných strán na pilotných projektoch a osobitných programoch podľa ich špecifických podmienok;
- d) podporou investícií a spoločných podnikov s cieľom podnietiť prenos technológií, inovácie, modernizáciu, diverzifikáciu a iniciatívy v oblasti kvality;
- e) poskytovaním informácií, stimulovaním inovácií a výmenou osvedčených postupov pri prístupe k financovaniu, najmä pre malé podniky a mikropodniky;
- f) presadzovaním sociálnej zodpovednosti podnikov a podporou zodpovedných podnikateľských postupov vrátane trvalo udržateľnej spotreby a výroby;
- g) vypracovaním spoločných výskumných projektov vo vybraných priemyselných oblastiach a spoluprácou na projektoch budovania kapacít vrátane spolupráce v oblasti noriem, postupov posudzovania zhody a technických regulačných opatrení, a to na základe vzájomnej dohody.

ČLÁNOK 38

Doprava

1. Zmluvné strany sa dohodli na spolupráci v dôležitých oblastiach dopravnej politiky s cieľom zlepšiť investičné príležitosti a prepravu tovaru a cestujúcich, podporovať bezpečnosť a bezpečnostnú ochranu námornej a leteckej dopravy, riešiť vplyv dopravy na životné prostredie a zvyšovať efektívnosť svojich dopravných systémov.

2. Spoluprácou medzi zmluvnými stranami v tejto oblasti sa má podporiť:
- a) výmena informácií o dopravnej politike, právnych predpisoch a postupoch oboch zmluvných strán, najmä pokiaľ ide o mestskú, vidiecku, námornú a leteckú dopravu, dopravnú logistiku a vzájomné prepojenie a interoperabilitu multimodálnych dopravných sietí, ako aj pokiaľ ide o správu ciest, železníc, prístavov a letísk;
 - b) výmena názorov na európske satelitné navigačné systémy (najmä Galileo), so zameraním na regulačné a priemyselné otázky a otázky rozvoja trhu v obojstrannom záujme;
 - c) pokračovanie dialógu v oblasti leteckých dopravných služieb s cieľom zabezpečiť bez zbytočného odkladu právnu istotu, pokiaľ ide o existujúce bilaterálne dohody o leteckých službách medzi jednotlivými členskými štátmi a Filipínami;
 - d) pokračovanie dialógu o rozšírení infraštruktúrnych sietí a skvalitnenia prevádzky v leteckej doprave v záujme rýchleho, efektívneho, udržateľného a bezpečného pohybu osôb a tovaru, ako aj presadzovanie uplatňovania práva v oblasti hospodárskej súťaže a hospodárskej regulácie leteckého priemyslu s cieľom podporiť zblížovanie právnych predpisov a rozvoj podnikania a preskúmať možnosti ďalšieho rozvoja vzťahov v oblasti leteckej dopravy. Mali by sa ďalej podporovať projekty spolupráce v leteckej doprave, ktoré sú predmetom spoločného záujmu;

- e) dialóg v oblasti politiky námornej dopravy a služieb, ktorého cieľom by mala byť najmä podpora rozvoja odvetvia námornej dopravy a ktorého súčasťou by mali okrem iného byť:
- i) výmena informácií o právnych predpisoch týkajúcich sa námornej dopravy a prístavov;
 - ii) presadzovanie neobmedzeného prístupu na medzinárodné námorné trhy a k námornému obchodu na komerčnom základe, nezavádzanie doložiek o spoločnom náklade, zabezpečenie vnútroštátneho prístupu a udelenie doložky najvyšších výhod pre plavidlá prevádzkované štátnymi príslušníkmi alebo spoločnosťami druhej zmluvnej strany, ako aj relevantné otázky spojené s donáškovými dopravnými službami zahŕňajúcimi námorný úsek so zreteľom na vnútroštátne právne predpisy zmluvných strán;
 - iii) účinná správa prístavov a efektívnosť námorných dopravných služieb; a
 - iv) rozvoj spolupráce v námornej doprave v oblastiach spoločného záujmu a v oblasti práce, vzdelávania a výcviku v námornej doprave podľa článku 27;
- f) dialóg o účinnom uplatňovaní noriem bezpečnosti, bezpečnostnej ochrany a prevencie znečisťovania v oblasti dopravy, a to najmä v námornej doprave s osobitným zreteľom na boj proti pirátstvu, ďalej v leteckej doprave v súlade v príslušnými medzinárodnými dohovormi, ktorých sú zmluvnými stranami, ako aj v oblasti noriem vrátane spolupráce na príslušných medzinárodných fórach zameraných na lepšie presadzovanie medzinárodných prepisov. V záujme toho budú zmluvné strany podporovať technickú spoluprácu a pomoc v otázkach týkajúcich sa bezpečnosti a bezpečnostnej ochrany dopravy a environmentálnych aspektov zahŕňajúcich okrem iného aj vzdelávanie a výcvik v námornej a leteckej doprave, pátracie a záchranné práce, vyšetrowanie nehôd a incidentov. Zmluvné strany sa zamerajú aj na podporu druhov dopravy šetrných k životnému prostrediu.

ČLÁNOK 39

Vedecká a technická spolupráca

1. Zmluvné strany sa dohodli, že budú spolupracovať v oblasti vedy a techniky, pričom budú navzájom zohľadňovať svoje politické ciele.
2. Cieľom tejto spolupráce je:
 - a) podporovať výmenu informácií a know-how v oblasti vedy a techniky, najmä pokiaľ ide o uplatňovanie politík a programov, ako aj práv duševného vlastníctva v rámci výskumných a vývojových opatrení;
 - b) podporovať trvalé vzťahy a výskumné partnerstvá medzi vedeckými komunitami, výskumnými centrami, univerzitami a priemyslom zmluvných strán;
 - c) podporovať odbornú prípravu ľudských zdrojov a budovanie technologických a výskumných kapacít.
3. Spolupráca bude mať formu spoločných výskumných projektov a výmen, stretnutí a odbornej prípravy výskumných pracovníkov prostredníctvom medzinárodných systémov odbornej prípravy a mobility a výmenných programov, ktorými sa zabezpečí maximálne šírenie výsledkov výskumu, vzdelávania a najlepších postupov. Možné sú aj ďalšie formy spolupráce na základe vzájomnej dohody.

4. Tieto činnosti v rámci spolupráce by mali byť založené na zásade reciprocity, spravodlivého zaobchádzania a vzájomného prospechu a mala by sa nimi zabezpečiť primeraná ochrana duševného vlastníctva. Akékoľvek otázky týkajúce sa práv duševného vlastníctva, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti so spoluprácou na základe tejto dohody, môžu byť v prípade potreby predmetom rokovaní medzi príslušnými zaangažovanými orgánmi alebo skupinami pred začiatkom činností v rámci tejto spolupráce a môžu zahŕňať otázky autorských práv, ochranných znáмок a patentov z pohľadu príslušných zákonov a iných právnych predpisov zmluvných strán.
5. Zmluvné strany budú podporovať účasť svojich príslušných inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, výskumných centier a výrobných sektorov vrátane MSP na tejto spolupráci.
6. Zmluvné strany sa dohodli, že vyvinú všetko úsilie na zvýšenie informovanosti verejnosti o možnostiach, ktoré ponúkajú ich programy spolupráce v oblasti vedy a techniky.

ČLÁNOK 40

Spolupráca v oblasti informačných a komunikačných technológií

1. Zmluvné strany uznávajú, že informačné a komunikačné technológie (IKT) sú kľúčovým prvkom moderného života a sú životne dôležité pre hospodársky a sociálny rozvoj, a budú sa preto usilovať o výmenu názorov na svoje politiky v tejto oblasti s cieľom podporiť hospodársky rozvoj.

2. Spolupráca v tejto oblasti sa zameria okrem iného na:

- a) účasť na komplexnom regionálnom dialógu o rôznych aspektoch informačnej spoločnosti, najmä pokiaľ ide o politiku a reguláciu elektronickej komunikácie vrátane univerzálnej služby, poskytovanie licencií a všeobecných povolení, nezávislosť a efektívnosť regulačného orgánu, elektronickú verejnú správu, výskum a služby podporované IKT;
- b) vzájomné prepojenie a interoperabilitu sietí a služieb zmluvných strán a juhovýchodnej Ázie (napríklad transeurázijská informačná sieť TEIN);
- c) normalizáciu a rozširovanie nových a vznikajúcich technológií v oblasti IKT;
- d) podporu výskumnej spolupráce v oblasti IKT v otázkach spoločného záujmu zmluvných strán;
- e) výmenu najlepších postupov v úsilí prekonať digitálnu priepasť;
- f) vypracovanie a vykonávanie stratégií a mechanizmov týkajúcich sa bezpečnostných aspektov IKT a boja proti počítačovej kriminalite;
- g) výmenu skúseností so zavádzaním digitálnej televízie, regulačnými aspektmi, správou frekvenčného spektra a výskumom;
- h) podporu úsilia a výmenu skúseností týkajúcich sa rozvoja ľudských zdrojov v oblasti IKT.

ČLÁNOK 41

Audiovizuálna a mediálna oblasť a multimédiá

Zmluvné strany budú stimulovať, podporovať a uľahčovať výmeny, spoluprácu a dialóg medzi svojimi príslušnými orgánmi a subjektmi v audiovizuálnej, mediálnej a multimediálnej oblasti. Dohodli sa na nadviazaní pravidelného dialógu o politike v týchto oblastiach.

ČLÁNOK 42

Spolupráca v oblasti cestovného ruchu

1. Zmluvné strany sa zamerajú na zlepšenie výmeny informácií a zavádzanie najlepších postupov s cieľom zabezpečiť vyvážený a trvalo udržateľný rozvoj cestovného ruchu v súlade s Globálnym etickým kódexom cestovného ruchu Svetovej organizácie cestovného ruchu a so zásadami trvalej udržateľnosti, ktoré tvoria základ procesu Miestnej agendy 21.
2. Obidve zmluvné strany sa dohodli na nadviazaní dialógu s cieľom uľahčiť spoluprácu vrátane technickej pomoci v oblasti odbornej prípravy ľudských zdrojov a rozvoja nových technológií pre turistické destinácie v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja cestovného ruchu.
3. Zmluvné strany sa dohodli na rozvoji spolupráce pri ochrane a maximalizácii potenciálu národného a kultúrneho dedičstva, zmierňovaní negatívneho vplyvu cestovného ruchu a zvyšovaní pozitívneho prínosu podnikania v cestovnom ruchu k trvalo udržateľnému rozvoju miestnych komúní, okrem iného rozvíjaním ekoturistiky, pri súčasnom rešpektovaní integrity a záujmov miestnych komúní a pôvodného obyvateľstva, ako aj skvalitňovaním odbornej prípravy v odvetví cestovného ruchu.

ČLÁNOK 43

Spolupráca v oblasti finančných služieb

1. Zmluvné strany sa dohodli na posilnení spolupráce s cieľom zblížiť spoločné pravidlá a normy, zlepšiť účtovné, audítorské, dozorné a regulačné systémy v bankovníctve, poisťovníctve a iných oblastiach finančného sektora.
2. Zmluvné strany uznávajú význam opatrení technickej pomoci a budovania kapacít na tento účel.

ČLÁNOK 44

Dobrá správa v daňovej oblasti

1. V záujme posilnenia a rozvoja hospodárskych činností pri súčasnom zohľadnení potreby vytvoriť vhodný regulačný rámec zmluvné strany uznávajú zásady dobrej správy v daňovej oblasti a budú ich uplatňovať. Na tento účel a v súlade so svojimi príslušnými právomocami budú zmluvné strany zlepšovať medzinárodnú spoluprácu v daňovej oblasti, uľahčovať výber oprávnených daňových príjmov a vypracúvať opatrenia na účinné uplatňovanie uvedených zásad.
2. Zmluvné strany sa dohodli, že tieto zásady sa uplatňujú predovšetkým v rámci existujúcich alebo budúcich bilaterálnych daňových dohôd medzi Filipínami a členskými štátmi.

ČLÁNOK 45

Zdravotníctvo

1. Zmluvné strany uznávajú a potvrdzujú mimoriadny význam zdravotníctva. Zmluvné strany sa preto dohodli na spolupráci v sektore zdravotníctva na základe vzájomného prínosu, ktorá zahŕňa oblasti, ako je reforma systému zdravotnej starostlivosti, závažné prenosné choroby a iné zdravotné hrozby, neprenosné choroby, medzinárodné dohody v oblasti zdravia zamerané na jeho zlepšenie a trvalo udržateľný rozvoj v sektore zdravotníctva.
2. Spolupráca sa uskutoční prostredníctvom:
 - a) programov zameraných na oblasti uvedené v odseku 1 tohto článku vrátane zlepšovania systémov zdravotnej starostlivosti, poskytovania zdravotníckych služieb, služieb v oblasti reprodukčného zdravia pre chudobné a zraniteľné ženy a komunity, správy zdravotníctva vrátane lepšej správy verejných financií, financovania zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej infraštruktúry, informačných systémov a riadenia rezortu zdravotníctva;
 - b) spoločných činností v oblasti epidemiológie a zdravotného dohľadu vrátane výmeny informácií a spolupráce v rámci včasnej prevencie zdravotných hrozieb, akými sú vtáčia a pandemická chrípka a iné závažné prenosné choroby;
 - c) prevencie a kontroly neprenosných chorôb výmenou informácií a osvedčených postupov, propagovaním zdravého životného štýlu, riešením rozhodujúcich faktorov zdravia, ako sú výživa, drogová závislosť, alkohol a tabak, vypracúvaním výskumných programov v oblasti zdravia podľa článku 39 a systémov na podporu zdravia;

- d) podpory vykonávania medzinárodných dohôd, napríklad Rámcového dohovoru o kontrole tabaku a medzinárodných zdravotných predpisov, ktorých sú zmluvnými stranami;
- e) ďalších programov a projektov na základe vzájomnej dohody, určených na zlepšenie služieb zdravotnej starostlivosti, posilnenie ľudských zdrojov pre systémy zdravotnej starostlivosti a zlepšenie situácie v zdravotníctve.

ČLÁNOK 46

Vzdelávanie, kultúra a dialóg medzi kultúrami a vierovyznaniami

1. Zmluvné strany sa dohodli, že budú podporovať spoluprácu v oblasti vzdelávania, športu a kultúry, ako aj spoluprácu medzi vierovyznaniami, ktorá náležite rešpektuje ich rozmanitosť, a to s cieľom zvyšovať vzájomné porozumenie a zlepšovať znalosť svojich kultúr. V záujme toho budú zmluvné strany podporovať a propagovať prácu svojich kultúrnych inštitútov.
2. Zmluvné strany sa okrem toho dohodli na začatí dialógu o otázkach spoločného záujmu v oblasti modernizácie systémov vzdelávania vrátane otázok týkajúcich sa základných kompetencií a vývoja hodnotiacich nástrojov na báze európskych noriem.
3. Zmluvné strany vyvinú úsilie na prijatie opatrení na podporu osobných kontaktov v oblasti vzdelávania, športu a kultúrnych výmen, ako aj na podporu dialógu medzi kultúrami a vierovyznaniami, a na realizáciu spoločných iniciatív v rozličných socio-kultúrnych oblastiach vrátane spolupráce v rámci zachovávanía kultúrneho dedičstva pri rešpektovaní kultúrnej rozmanitosti. V tomto ohľade sa zmluvné strany dohodli, že budú naďalej podporovať činnosti Nadácie Ázia – Európa, ako aj dialóg medzi vierovyznaniami v rámci ASEM.

4. Zmluvné strany sa dohodli, že budú diskutovať a spolupracovať v rámci príslušných medzinárodných fór alebo organizácií, ako je napríklad UNESCO, a tým sledovať spoločné ciele a podporovať hlbšie porozumenie a rešpektovanie kultúrnej rozmanitosti. V tejto súvislosti sa zmluvné strany dohodli aj na podpore ratifikácie a vykonávania Dohovoru UNESCO o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, prijatého 20. októbra 2005.

5. Zmluvné strany kladú okrem toho dôraz na prijatie opatrení určených na posilňovanie väzieb medzi príslušnými agentúrami, ktoré podporujú výmenu informácií a know-how medzi odborníkmi, mládežou a pracovníkmi s mládežou (v rámci školského i mimoškolského vzdelávania), a na využívanie príslušných programov v oblasti vzdelávania a kultúry, ako je napríklad ERASMUS Mundus, ako aj skúsenosti, ktoré obe strany získali v tejto oblasti.

ČLÁNOK 47

Štatistika

Zmluvné strany sa v súlade s existujúcimi činnosťami v rámci spolupráce medzi Európskou úniou a ASEAN v oblasti štatistiky dohodli, že podporia budovanie štatistických kapacít, harmonizáciu štatistických metód a postupov vrátane zberu a šírenia štatistických údajov, čím si umožnia na vzájomne akceptovateľnom základe využívať štatistické údaje okrem iného o národných účtoch, zahraničných priamych investíciách, obchode s tovarom a službami prostredníctvom informačných a komunikačných technológií, a všeobecnejšie, o akejkoľvek inej oblasti, na ktorú sa vzťahuje táto dohoda a ktorá je vhodná na štatistické spracovanie formou zberu, analýzy a šírenia údajov.

HLAVA VII

INŠTITUCIONÁLNY RÁMEC

ČLÁNOK 48

Spoločný výbor

1. Zmluvné strany sa dohodli, že v rámci tejto dohody zriadia Spoločný výbor zložený zo zástupcov oboch strán na úrovni vysokých úradníkov, ktorého úlohou bude:

- a) riadne fungovanie a vykonávanie tejto dohody;
- b) stanovenie priorít vo vzťahu k cieľom tejto dohody;
- c) vypracúvanie odporúčaní na podporu cieľov tejto dohody.

2. Spoločný výbor zvyčajne zasadá najmenej raz za dva roky, striedavo na Filipínach a na území Európskej únie v deň, ktorý sa stanoví po vzájomnej dohode. Po dohode medzi zmluvnými stranami možno zvolávať aj mimoriadne zasadnutia Spoločného výboru. Spoločnému výboru predsedá striedavo každá zo zmluvných strán. Program zasadnutí Spoločného výboru sa určuje dohodou medzi zmluvnými stranami.

3. Spoločný výbor zriaďuje špecializované podvýbory, ktoré mu pomáhajú vo všetkých oblastiach obsiahnutých v tejto dohode pri plnení jeho úloh. Tieto podvýbory vypracúvajú na každé zasadnutie Spoločného výboru podrobné správy o svojej činnosti.
4. Zmluvné strany sa dohodli, že úlohou Spoločného výboru je aj dohliadať na riadne fungovanie všetkých sektorových dohôd alebo protokolov, ktoré boli uzatvorené medzi stranami alebo sa majú uzatvoriť.
5. Spoločný výbor prijme svoj rokovací poriadok.

HLAVA VIII

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

ČLÁNOK 49

Doložka o budúcom vývoji

1. Zmluvné strany môžu po vzájomnej dohode a na základe odporúčania Spoločného výboru rozšíriť túto dohodu s cieľom zvýšiť úroveň spolupráce, okrem iného aj jej doplnením dohodami alebo protokolmi týkajúcimi sa konkrétnych sektorov alebo činností.
2. Pokiaľ ide o vykonávanie tejto dohody, každá zmluvná strana môže predkladať návrhy na rozšírenie rozsahu spolupráce, pričom zohľadní skúsenosti získané pri jej uplatňovaní.

ČLÁNOK 50

Zdroje pre spoluprácu

1. S cieľom splniť ciele spolupráce stanovené v tejto dohode sa zmluvné strany dohodli na uvoľnení príslušných zdrojov vrátane finančných prostriedkov v rozsahu, v akom im to umožňujú ich príslušné zdroje a právne predpisy.
2. Zmluvné strany realizujú finančnú pomoc v súlade so zásadami riadneho finančného hospodárenia a spolupracujú na ochrane svojich finančných záujmov. Zmluvné strany prijímú v súlade so svojimi príslušnými zákonmi a inými právnymi predpismi účinné opatrenia na predchádzanie podvodom, korupcii a akýmkoľvek iným nelegálnym činnostiam a na boj proti nim, okrem iného prostredníctvom vzájomnej pomoci v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda. Akákoľvek budúca dohoda alebo finančný nástroj, ktoré by sa mali uzatvoriť medzi zmluvnými stranami, musí obsahovať osobitné doložky o finančnej spolupráci obsahujúce kontroly na mieste, inšpekcie, kontroly a opatrenia proti podvodom, okrem iného vrátane tých, ktoré vykonáva Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) a príslušné filipínske vyšetrovacie orgány.
3. Zmluvné strany vyzvú Európsku investičnú banku (EIB), aby pokračovala vo svojej činnosti na Filipínach v súlade s vlastnými postupmi a kritériami financovania, rámcovou dohodou podpísanou medzi EIB a Filipínami a filipínskymi vnútroštátnymi právnymi predpismi.

4. Zmluvné strany môžu v súlade so svojimi príslušnými finančnými postupmi a zdrojmi rozhodnúť o rozšírení finančnej podpory na činnosti spolupráce v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje táto dohoda alebo ktoré s ňou súvisia. Tieto činnosti v rámci spolupráce môžu podľa potreby zahŕňať okrem iného budovanie kapacít a iniciatívy zamerané na technickú spoluprácu, výmenu odborníkov, vypracúvanie štúdií, ustanovovanie právnych a regulačných rámcov a rámcov na presadzovanie práva, ktoré podporujú transparentnosť a zodpovednosť, ako aj ďalšie činnosti, na ktorých sa zmluvné strany dohodli.

ČLÁNOK 51

Potrebné prostriedky

S cieľom uľahčiť spoluprácu v rámci tejto dohody sa obe zmluvné strany dohodli, že úradníkom a odborníkom zapojeným do realizácie spolupráce poskytnú prostriedky potrebné na výkon ich funkcií, a to v súlade s vnútroštátnym právom a internými pravidlami a inými právnymi predpismi oboch zmluvných strán.

ČLÁNOK 52

Ďalšie dojednania

1. Bez toho, aby boli dotknuté príslušné ustanovenia Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ani táto dohoda, ani žiadne opatrenie vykonané na jej základe neovplyvňujú právomoci zmluvných strán vykonávať činnosti v rámci bilaterálnej spolupráce alebo uzatvárať v prípade potreby nové partnerstvá a dohody o spolupráci vrátane partnerstiev a dohôd medzi Filipínami a jednotlivými členskými štátmi.
2. Táto dohoda nemá vplyv na uplatňovanie či plnenie záväzkov, ktoré príslušné zmluvné strany prijali, alebo majú prijať vo vzťahu k tretím stranám.

ČLÁNOK 53

Plnenie povinností

1. Zmluvné strany prijímú všetky všeobecné alebo osobitné opatrenia potrebné na splnenie povinností, ktoré im vyplývajú z tejto dohody. Zabezpečia, aby sa dosiahli ciele uvedené v tejto dohode.
2. Každá zo zmluvných strán môže Spoločnému výboru predložiť akúkoľvek odchýlku od uplatňovania alebo výkladu tejto dohody.

3. Ak sa niektorá zmluvná strana domnieva, že druhá zmluvná strana nesplnila niektorú zo svojich povinností vyplývajúcich z tejto dohody, môže prijať vhodné opatrenia. Kým tak urobí, s výnimkou mimoriadne naliehavých prípadov podľa odseku 5 tohto článku, predloží Spoločnému výboru všetky príslušné informácie potrebné na dôkladné preskúmanie situácie s cieľom nájsť riešenie, ktoré by bolo pre zmluvné strany prijateľné.
4. Pri výbere opatrení sa musia uprednostniť tie, ktoré najmenej narúšajú fungovanie tejto dohody. Tieto opatrenia sa bezodkladne oznámia druhej zmluvnej strane, a ak o to druhá zmluvná strana požiada, prekonzultujú sa v Spoločnom výbore.
5. Zmluvné strany sa dohodli, že na účely správneho výkladu a praktického uplatňovania tejto dohody sa pod pojmom „mimoriadne naliehavé prípady“ v odseku 3 tohto článku rozumejú prípady závažného porušenia tejto dohody jednou zo zmluvných strán. Závažné porušenie dohody predstavuje:
 - a) vypovedanie tejto dohody nepovolené všeobecnými pravidlami medzinárodného práva, alebo
 - b) porušenie podstatných prvkov tejto dohody, najmä článku 1 ods. 1 a článku 8 ods. 2.

Pred uplatnením opatrení v mimoriadne naliehavých prípadoch môže ktorákoľvek strana požiadať o zvolanie naliehavého zasadnutia, na ktorom sa stretnú zmluvné strany. V prípade takejto požiadavky sa do 15 dní, pokiaľ sa strany nedohodnú na inej lehote nepresahujúcej 21 dní, uskutoční stretnutie na dôkladné posúdenie situácie s cieľom nájsť riešenie, ktoré by bolo pre zmluvné strany prijateľné.

ČLÁNOK 54

Vymedzenie zmluvných strán

Na účely tejto dohody sa pod pojmom „zmluvné strany“ rozumie na jednej strane Únia alebo jej členské štáty či Únia a jej členské štáty v súlade s ich príslušnými právomocami, a na druhej strane Filipínska republika.

ČLÁNOK 55

Územná pôsobnosť

Táto dohoda sa uplatňuje na jednej strane na území, na ktorom sa uplatňuje Zmluva o Európskej únii v súlade s podmienkami uvedenými v tejto zmluve, a na druhej strane na území Filipín.

ČLÁNOK 56

Oznámenia

Oznámenia vykonané v súlade s článkom 57 sa zasielajú diplomatickou cestou generálnemu tajomníkovi Rady Európskej únie a ministerstvu zahraničných vecí Filipín.

ČLÁNOK 57

Nadobudnutie platnosti a trvanie

1. Táto dohoda nadobúda platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po dni, keď posledná zmluvná strana oznámi druhej strane, že ukončila legislatívny proces potrebný na tento účel.
2. Dohoda sa uzatvára na obdobie piatich rokov. Automaticky sa predlžuje vždy o ďalší rok, pokiaľ niektorá zo zmluvných strán šesť mesiacov pred koncom ktoréhokoľvek ďalšieho jednoročného obdobia písomne neoznámí druhej zmluvnej strane svoj úmysel túto dohodu nepredĺžiť.
3. Zmeny a doplnenia tejto dohody možno uskutočňovať po dohode medzi zmluvnými stranami. Zmeny a doplnenia nadobúdajú účinnosť podľa odseku 1 tohto článku až potom, čo posledná zmluvná strana oznámi druhej zmluvnej strane, že boli ukončené všetky potrebné formality.
4. Túto dohodu môže zmluvná strana vypovedať písomným oznámením odovzdaným druhej zmluvnej strane, že si želá ukončiť platnosť tejto dohody. Vypovedanie nadobúda účinnosť šesť mesiacov od doručenia uvedeného oznámenia druhej zmluvnej strane. Vypovedanie nemá vplyv na dohodnuté alebo prebiehajúce projekty začaté podľa tejto dohody pred jej vypovedaním.

ČLÁNOK 58

Autentické znenia

1. Táto dohoda je vyhotovená v dvoch vyhotoveniach v anglickom, bulharskom, českom, dánskom, estónskom, fínskom, francúzskom, gréckom, holandskom, litovskom, lotyšskom, maďarskom, maltskom, nemeckom, poľskom, portugalskom, rumunskom, slovenskom, slovinskom, španielskom, švédskom a talianskom jazyku, pričom všetky znenia sú rovnako autentické.
2. Rokovacím jazykom bola angličtina. Akékoľvek odchýlky v jednotlivých zneniach je potrebné oznámiť Spoločnému výboru.